

А. С. Півненко

Агафонов Євген Андрійович

АГАФОНОВ Євген Андрійович (29. 01 (10. 02). 1879, Харків – 12. 06. 1955, м. Ансонія, шт. Коннектикут, США) – художник. Закін. Петербур. АМ (1907, викл. П. Ковалевський та Ф. Рубо). За дипломну картину «Ломовики» на Пд.-рос. виставці в Катеринославі (1910) А. удостоєно Золотої медалі. Під час революції 1905–07 ілюстрував харків. сатир. ж. «Штык», «Меч», «Злой дух» та ін. Був чл. Товариства харків. художників (1906–10), організатором і чл. об'єдн. «Кільце» (1911–13), кер. студії «Голуба лілія» (1907–12), де вчилися М. Синякова, О. Почтенний, чл. «Художнього цеху» (1918– 19), вів майстерню малювання та живопису Пролеткульту (1919), всі – у Харкові. У харків. період навчався у [Д. Безперчого](#). Учасник числен. виставок у С.-Петербурзі (1903, 1907), Харкові (1903, 1905–07, 1909–12, 1918–19, 1929), Києві (1908, 1910–11), Курську (1910–11), Москві (1913). Від поч. 20-х рр. жив у США, брав участь у виставках Товариства незалеж. художників (1929) і галереї «Френч» (1931) в Нью-Йорку. Мав персон. виставки в галереї Каз-Дельбо в Нью-Йорку (1931) і публіч. б-ці Дербі, шт. Коннектикут (1943). Творчість А. дореволюц. періоду позначена різноманітними стилевими прийомами: від колорист. стриманості академ. напряму і пленеризму з різними варіаціями живопис. ефектів до ліній. стилізації і кольор. декоративності модерну. У ранній період звертався до укр. тематики, розкриваючи нац. типаж, звичаї і побут народу («Ярмарок у Сорочинцях», 1902; «Зустріч»; «Зелене з си-нім» («Дворик»); «У селі» – всі 1906; «Дівчата» («На полі») 1908). Створив низку портретів (провід. жанр у творчості): П. Кондевського, О. Агафонової (дружини), О. Александрова (адвоката лейтенанта П. Шмідта), усі – 1906; В. Комісаржевської, 1908; мистецтвознавця і художника Д. Гордєєва, 1913; піаністки К. Синякової-Асєєвої, 1914, а також рисунки з мотивом огол. моделі, груп. портрет художників Харкова, 1918. Залишив низку психол. емоц. автопортретів (1913), автопортрет із палітрою,

«Маски» (1935) та ін. Не менш значним є доробок у пейзаж. жанрі («Свіжий сніг на квітнучих настурціях», «Ефект супроти сонця», 1906; «Водяне», 1908 та ін.). Писав декор. панно і оформлював вистави в театрі-кабаре «Голубе око» (1908–11), зокрема «Незна-йомку» О. Блока (уперше на теренах Рос. імперії). В еміграції працював у різних видах та жанрах мистецтва (графіка, живопис, портрет, пейзаж, натюрморт реаліст. напрям) – «Туземки острова Барбадос», 1929, «Російська фермерша», 1935; «Котедж у Коннектикуті», 1940; також твори ностальгій. характеру («Тройка», «Ілля Муромець», 1949). Виступав як худож. критик. Твори А. зберігаються у Лебедин. краєзнав. музеї та зберігалися в Харків. ХМ (знищені під час 2-ї світової війни, залишилися окремі малюнки, театр. ескізи).

Рекомендована література

1. Бурлюк Д. Агафонов // Русские художники в Америке. Нью-Йорк, 1930;
2. Северехин Д. Я., Лейкинд О. Л. Художники русской эмиграции (1917– 1941): Биограф. словарь. С.-Петербург, 1996.

Бібліографічний опис:

Агафонов Євген Андрійович / А. С. Півненко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42516>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).